

‘Hoe gaat u dat nu doen, minister?’

Senator Anne-Wil Duthler over de politieke aandacht voor ICT

Ed Ridderbeekx en Thea Gerritse

In IT-auditland is Anne-Wil Duthler geen onbekende. Ze heeft met talloze publicaties en presentaties in belangrijke mate bijgedragen aan het vakgebied, met name op het raakvlak van ICT en recht. Ze is directeur van het adviesbureau Duthler Associates dat zij eind 1998 oprichtte. Het bureau richt zich op advisering op het gebied van bestuur, recht en ICT, en is onder andere betrokken bij een nieuwe uitgave van de publicatie ‘IT Audit en Recht’. Daarnaast is Anne-Wil, namens de VVD, sinds medio 2007 lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Een combinatie tussen bedrijfsleven en politiek die nieuwsgierig maakt, dus ging de redactie op bezoek in Den Haag.

Je bent een ondernemer met je eigen adviespraktijk; was de entree in de politiek ‘wakker worden in een andere wereld’?

‘Dat klinkt wat zwaar, maar een andere wereld is het zeker. En een fascinerende wereld. De vergaderdag van de Eerste Kamer is dinsdag, en iedere week vind ik het weer leuk om te gaan, en iedere dinsdagavond denk ik: goh, wat een interessante dag was het weer. Het is heel bijzonder om die andere wereld van binnenuit te leren kennen en je rol daarin te spelen. En natuurlijk verschilt die rol van die van ondernemer.’

Het stereotype beeld van trage besluitvormingsprocessen, en het zoeken naar compromissen?

‘Dat is herkenbaar, maar let op, zo heel veel verschilt dat ook weer niet van een adviespraktijk, daar ga je ook niet altijd recht op je doel af. In projecten waarin je als adviseur meedraait ben je eigenlijk ook heel politiek bezig. Je probeert mensen te winnen voor je ideeën, en dat op een handige manier, dus daar zitten best overeenkomsten. Natuurlijk zijn er verschillen, overleg is in de politiek heel belangrijk en overleg kost tijd, af en toe zou je liever zelf meteen de knopen doorhakken. Maar het is onderdeel van het spel en zeker voor een jurist is het heel leuk om de gelegenheid te hebben om aan het spel mee te doen.’

Omdat het om wetgeving gaat?

‘Ja, ik heb ook heel bewust voor de Eerste Kamer gekozen omdat ik het vermoeden had dat daar wat meer op de inhoud wordt ingegaan dan in de Tweede Kamer. Je ziet ook dat er veel minder spanning is tussen de fracties dan in de Tweede Kamer, ik heb heel leuke contacten met collega’s van andere fracties. Je hoeft ook niet voor het oog van de camera te benadrukken dat er allemaal zoveel verschillen tussen de partijen zijn, en er staan wat minder publicitaire schijnwerpers op het Eerste Kamerwerk. Daarnaast zijn Eerste Kamerleden ook heel boeiende mensen die allemaal hun eigen deskundigheid meenemen. Voor hun carrière zijn ze niet puur afhankelijk van de politiek, ze doen het er als het ware gewoon bij. Maar ook al is de focus sterk op de inhoudelijke problematiek die we behandelen, het is toch de politieke factor die het werk zijn extra charme geeft.’

‘Ik zou echter niet zonder het advieswerk kunnen, ik vind dat dat me echt de voeding geeft om mijn politieke werk te

doen. Bij elkaar besteed ik minimaal twee dagen per week aan de Eerste Kamer. Maar mijn gewone dagelijkse werk geeft me inspiratie om het werk in de Eerste Kamer te doen. Als dat zou wegvallen, dan zou ik een belangrijke bron missen. Je weet nu wat er speelt en waar bedrijven tegenaan lopen, wat hen belemmert en waar ze mee vooruit kunnen, dat geeft inspiratie en energie, en het zorgt er ook voor dat je weet waarop je moet letten als je een wetsvoorstel voorbij ziet komen.'

Wat er voorbij komt aan stukken moet gigantisch zijn.

'Dat klopt. Kijk, als jurist ben je altijd met de wet bezig, maar als lid van de Eerste Kamer ben je medewetgever en maak je dus echt onderdeel uit van het wetgevingsproces. Het is heel boeiend om te zien hoe wetten tot stand komen en wat voor processen daarbij spelen. Ik krijg nu elke week een heel grote stapel kamerstukken: nieuwe wetgeving, handelingen, verslagen, memories van antwoord, alles wat verschijnt zie ik dus ook echt. Natuurlijk moet je daar belangrijke zaken uitfilteren, maar al met al krijg je een heel goed beeld van wat er zoal speelt en welke thema's eraan zitten te komen. Met zo'n hoeveelheid informatie leer je trouwens ook om steeds sneller te lezen. En wat het gemakkelijker maakt is dat je als jurist gewoon van wetten houdt. Dat klinkt misschien raar, maar soms denk je "kom maar op met die stapel", dan ben ik gewoon nieuwsgierig naar wat erin staat. Ik wil weten waar het over gaat.'

En de klanten van je adviespraktijk willen natuurlijk ook weten wat er qua wetgeving speelt.

'Ik hou heel scherp in de gaten dat er geen schijn van belangenverstrengeling ontstaat. Ik ga niet over de dossiers die te maken hebben met elektronische communicatie of de bedrijfsvoering raakt van mijn klanten - dat doe ik niet. Natuurlijk komen er onderwerpen voorbij waarmee ik in de adviespraktijk te maken heb, denk aan zaken als de bewaartermijnen van internetverkeergegevens en nieuwe beveiligingsverplichtingen. Maar ik richt me ook sterk op onderwerpen die in een bredere maatschappelijke context relevant zijn, zoals het onderwerp gegevensbescherming. Daarover organiseren we bijvoorbeeld een expertmeeting, omdat we als verschillende fracties in de Eerste Kamer vinden dat zo'n belangrijk onderwerp meer aandacht verdient. Het doel van een expertmeeting is om kamerleden handvatten te geven

om wetsvoorstellen waarin gegevensbescherming een rol speelt, beter te kunnen beoordelen. In zo'n meeting worden geen standpunten ingenomen en is er geen politiek debat, het is echt informeel van aard. En dat is een goede ontwikkeling.'

Er wordt wel eens geklaagd over de plaats waarop ICT-gerelateerde vraagstukken op de agenda staan, en ook over de beperkte kennis die de politiek over ICT heeft. Ben je in de positie om dat op een hoger peil te brengen?

'Ik weet niet of ik het op een hoger peil kan brengen, dat zou wel heel erg ambitieus zijn. Maar één van mijn speerpunten is wel dat ik, behalve dat ik altijd heel goed naar het rechtstatelijk gehalte van wetsvoorstellen kijk, ook heel veel aandacht heb voor de uitvoerbaarheid van wetten. En als je het hebt over uitvoerbaarheid, dan komen daar heel vaak ICT aspecten om de hoek kijken. "Beste minister, dit is een heel mooi wetsvoorstel, maar hoe gaat u dit nu in de praktijk uitvoeren?" Zo'n vraag is bijna bij elk wetsvoorstel op zijn plaats, en door die vragen te stellen hoop ik de uitvoeringsproblematiek, waarin ICT een heel belangrijke rol speelt, beter voor het voetlicht te brengen.'

Kun je voorbeelden noemen?

'We hebben nu het wetsvoorstel 'Samenhangende besluiten Awb' voorliggen. Dat heeft als doel om het ondernemers gemakkelijker te maken om met regelgeving om te gaan. Als je bijvoorbeeld een horecaonderneming wilt starten, heb je met allerlei wet- en regelgeving te maken, die gaat over het verkrijgen van vergunningen, ontheffingen, subsidies, noem

maar op. De bedoeling van de wet is ervoor te zorgen dat die ondernemer voor al die aspecten naar één loket kan. Wij stellen als fractie heel nadrukkelijk de vraag aan de minister hoe hij dat denkt te realiseren. Want als je al die zaken op elkaar wilt afstemmen, betekent het dat je informatie moet delen. En dat je een elektronisch loket zou moeten maken, dat je gezamenlijk ontwikkelt. Dat is nog niet zo eenvoudig.’

‘Een ander voorbeeld, niet zozeer over een concrete wet, maar over beleid, is de jeugdzorg, en dat is zeker in dit kabinet een belangrijk dossier. Ik heb 29 januari het jeugddebat gedaan met minister Rouvoet. Ik heb hem gevraagd naar de wachtlijsten in de Jeugdzorg – die nemen alleen maar toe; hoe ga je de bureaucratie te lijf, maar ook – als je gaat samenwerken – hoe ga je dan je informatievoorziening op orde krijgen? Ook hebben we gesproken over het Elektronisch Kind Dossier. De toegang tot de gegevens in dat dossier is een heel belangrijk punt, een ander essentieel issue is de aard van de gegevens die in het dossier zijn opgenomen. Wat als die gegevens niet juist zijn? Wat zijn de consequenties daarvan voor de jeugdigen? Ik heb de minister gevraagd: “Over een paar weken zet ik hopelijk een gezond kind op de wereld, waarom zet u daar eigenlijk niet meteen een chip in?”¹ Dan hebt u helemaal geen kind meer buiten beeld.” Ik bedoelde dit natuurlijk ironisch, maar het is echt de bedoeling dat het EKD bij de geboorte wordt aangelegd, en dat het blijft bestaan tot je 23e levensjaar. Persoonlijk vind ik dat heel ver gaan, temeer omdat de gegevens die in het EKD worden opgenomen niet alleen objectief medisch van aard zijn. Het gaat ook over de thuissituatie, de manier van opvoeden, er zitten veel impliciete normen en waarden in verscholen.’

Is er nu sprake van een kennislacune ten aanzien van ICT, of wil de politiek gewoon laten zien dat ze niet stilzit? Het gevolg is dan wellicht dat er wetten worden ingevoerd zonder dat er voldoende over de praktische consequenties is nagedacht?

‘Dat laatste is bij sommige thema’s wel herkenbaar, omdat daar enorm veel druk is om snel te handelen; denk aan veiligheidsbeleid en terrorismebestrijding. Maar ik bespeur ook heel veel onbekendheid bij bewindslieden over ICT-aspecten, en het belang daarvan. Als je de minister gerichte vragen daarover stelt, dan zie je hem als het ware vragend omhoog kijken naar de tribune, waar de ambtenaren zitten. Vervolgens hoor je dat het antwoord op je vraag door de buizenpost naar beneden daalt, en even later leest de minister dat voor. Het thema leeft niet echt.

Over het algemeen denk ik dat voor heel veel ICT-voorzieningen aanpassing in wetgeving niet nodig is. Maar het Burger Service Nummer is toch wel een mooi voorbeeld, waarbij allerlei praktische voorbereidingen al volop getroffen waren, zoals implementatieteams bij de gemeenten, terwijl de wetgeving nog niet rond was om tot brede en grootschalige uitrol over te gaan. Toen wij op 10 juli in de Eerste Kamer het wetsvoorstel BSN bespraken, en het even dreigde te worden uitgesteld, zag je de ambtenaren dan ook wel wat

zenuwachtig op de tribune zitten. Maar het is eenvoudig: het democratisch wetgevingsproces moet nu eenmaal zorgvuldig worden doorlopen en de Eerste Kamer heeft daarin een heel belangrijke rol en die willen we ook nadrukkelijk spelen, politieke haast of niet.’

‘Soms zie je dat ICT niet zozeer de bottleneck is, maar de regelgeving en de procedures daaromheen. Een voorbeeld daarvan is het Verdag van Prüm, dat gaat over verdergaande Europese samenwerking op het gebied van terrorisme en criminaliteitsbestrijding. Eén van de afspraken die daarin worden gemaakt is dat DNA-gegevens tussen landen en instanties kunnen worden uitgewisseld. Zo’n traject begint met het grensoverschrijdend uitwisselen van metagegevens, waaruit dan potentieel een hit komt. In dat verdrag is tot in de puntjes geregeld aan welke eisen de betrokken informatiesystemen moeten voldoen: welke NEN-normen toegepast moeten zijn, dat er periodiek audits op uitgevoerd moeten worden, beveiligingsmaatregelen, noem maar op. Maar als er een grensoverschrijdend verzoek komt om daadwerkelijk DNA-gegevens uit te wisselen, dan komen we ondanks die geavanceerde ICT terecht in een tijdrovende procedurele wereld van schriftelijke rechtshulpverzoeken, terwijl snelheid bij criminaliteitsbestrijding cruciaal is.’

Hoe sta je ten aanzien van dat spanningsveld tussen veiligheid enerzijds en privacy anderzijds?

‘Ik vind de balans tussen enerzijds privacybescherming, de vrijheid van gegevensuitwisseling en de vrijheid van meningsuiting en aan de andere kant veiligheid en stabiliteit, cruciaal. Maar het is niet altijd eenvoudig daarin de nuance over te brengen. Het is simpel om te zeggen dat veiligheid belangrijk is. En ook zal iedereen begrijpen dat privacybescherming een groot goed is. Maar een genuanceerde discussie over het vinden van de balans daartussen hoor ik te weinig. Ik ben liberaal, en liberalen zien niet zo ontzettend veel kerntaken weggelegd voor de overheid, maar het garanderen van veiligheid voor de burgers behoort daar zeker wel toe. Zonder veiligheid kan vrijheid niet bestaan. Er komt nu een wetsvoorstel aan over de uitbreiding van de bevoegdheden van de militaire inlichtingen- en veiligheidsdiensten. Het is wat mij betreft erg belangrijk dat ook daarin voldoende wordt benadrukt dat het niet óf veiligheid is óf privacy, maar dat er gewoon heel zorgvuldig wordt omgegaan met persoonsgegevens, en dat er ook voldoende waarborgen in de wet worden ingebouwd die de beoogde zorgvuldigheid in de praktijk afdwingen.’

Iets anders. Een tijd geleden stelde een artikel in de Automatiseringsgids dat rechters vaak niet deskundig zijn op het gebied van bepaalde specialisaties zoals ICT. Het was een pleidooi voor een register van specialisten² die ook een bepaalde juridische kennis hebben, en daarmee in ieder geval voldoende onderlegd zijn om ook in een gerechtelijke context op te kunnen treden als deskundige. Een kans voor IT-auditors?

‘Ja, ik kan me heel goed voorstellen dat IT-auditors in die doelgroep zitten. Persoonlijk denk ik dat het goed is dat zo’n register van deskundigen er is. Rechters hebben doorgaans inderdaad weinig specifieke deskundigheid op het gebied van ICT, en in veel gevallen overzien ze de consequenties niet van bepaalde ICT-aspecten. Dan is het goed als zij kunnen steunen op deskundigen die aan bepaalde eisen voldoen.’ ■

Noten

- 1 Op het moment dat wij Anne-Wil interviewden was zij zwanger, en inmiddels is zij bevallen van een gezonde zoon.
- 2 De stichting Landelijk Register van Gerechtelijk Deskundigen, afgekort LRGD (www.lrgd.nl), is eind 2006 in het leven geroepen door gerechtelijke deskundigen, die een speciale juridische, postdoctorale opleiding gevolgd hebben (www.paoj.nl). De opleiding richt zich op wetskennis en in het bijzonder het procesrecht. Daarnaast wordt er aandacht geschonken aan de noodzakelijke vaardigheden (schrijven en verdedigen van het deskundigenbericht) en wordt er geoefend (in een Moot Court). De vierde jaargang van deze opleiding telt momenteel 28 cursisten, waaronder weer enkele ICT'ers.
Het gevolgd hebben van een adequate opleiding is cruciaal om toegelaten te worden tot het register. De onafhankelijke commissie van toelating, onder voorzitterschap van een rechter, toetst echter ook de vakdeskundigheid van de deskundigen. Daarbij wordt zoveel mogelijk aansluiting gezocht bij bestaande beroepsverenigingen, zoals NIVRA/NOREA, VRI of NVBI, die de vakken van de aangesloten leden toetsen alvorens ze toe te laten en hen te verplichten tot permanente educatie. Ten slotte wordt verlangd dat de deskundige een verklaring omtrent gedrag (het vroegere ‘bewijs van goed gedrag’) inlevert en dat hij de gedragscode onderschrijft. Die verplicht hem onder meer om opdrachten te weigeren waarvoor hij onvoldoende kennis en ervaring heeft. In het LRGD zijn inmiddels een kleine honderd deskundigen ingeschreven op allerlei vakgebieden, zoals accountants, medici, milieudeskundigen, toxicologen en business valuators. Er is ook een aantal ICT-deskundigen in het LRGD opgenomen.

Vodafone is een van de grootste mobiele telecommunicatiebedrijven in Nederland en maakt deel uit van het wereldwijde Vodafone Group, het grootste telecommunicatiebedrijf voor mobiele telefonie ter wereld met ruim 240 miljoen klanten in vijf continenten. Vodafone Group heeft deelnemingen in het aandelenkapitaal van mobiele operators in 25 landen. Daarnaast heeft zij een samenwerkingsverband met netwerken in 39 landen.

Voor ons kantoor in Maastricht zijn wij op zoek naar een

Revenue Assurance Auditor (IT/EDP Auditor)

Functie:

De doelstelling van deze functie is het waarborgen van de omzetstromen voor Vodafone. Je werkveld is een wereld van hoge volumes, miljardenomzetten en zeer diverse producten en diensten met een hoge omloopsnelheid. Je maakt deel uit van een klein team met vak-specialisten, die als adviseur actief zijn op basis van expertise maar ook een belangrijke rol spelen in de uiteindelijke besluitvorming. Het is een succesvol team hetgeen betekent dat de verwachtingen ook hoog zijn die aan het team gesteld worden. Je bent niet alleen actief als Adviseur op basis van je expertise, maar beslist ook daadwerkelijk zelf mee.

- Je vertaalt daartoe procesflow naar risico's en pinpoint deze;
- Je verricht herstelwerkzaamheden bij incidenten en escaleert naar de juiste instantie;
- Je overlegt met Marketing in het kader van new product development;
- Je draagt zorg voor risicoinschatting;
- Je bent betrokken bij multidisciplinaire projecten en bent Sox process-owner.

Jouw profiel:

- Je hebt een succesvol afgeronde opleiding aan een (technische) universiteit doorlopen;
- Je hebt je eerste jaren werkervaring achter de rug
- Je hebt ervaring met mass billing processen bij bijvoorbeeld banken/verzekeraars, een Big 4 kantoor of een andere Telco of kabelbedrijf/provider.
- Je hebt bij voorkeur een afgeronde post-doc opleiding tot IT auditor.

Gezien de diversiteit aan gesprekspartners waarmee je te maken krijgt, ben je communicatief vaardig, bedreven in en bereid om ook zelf query's te schrijven om de juiste data te verkrijgen. Programma's als SQL, Business Objects, ACL en TOAD klinken je dan ook bekend in de oren. Je beheerst de engelse taal goed in woord en geschrift. Als persoon ben je te typeren als zelfstandig, vasthoudend en gedreven.

Sollicitatie:

Voor meer informatie neem contact op met Dave Ubachs, Resourcing Consultant op 043-3555777 of kijk op www.banenrijklimburg.nl (referentie 1562).

vodafone

Supported by:
provincie limburg

www.banenrijklimburg.nl
don't settle for less.